

Jos tähän viimeiseen mahdollisuuteen ei tartuta

Metaforat Yleisradion Gazan sota -verkkouutisten sitaateissa lokakuussa 2025

Emilia Mattila

Kandidaatintutkielma

Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinto, suomen kieli ja suomalais-ugrilainen

kielentutkimus

Kieli- ja käännöstieteiden laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Maaliskuu 2026

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

Kandidaatintutkielma

Kielten tutkinto-ohjelma, suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus

Emilia Mattila

Jos tähän viimeiseen mahdollisuuteen ei tartuta: Metaforat Yleisradion Gazan sota - verkkouutisten sitaateissa lokakuussa 2025

Sivumäärät: tutkielma 31, liitteet 10

Tämä tutkielma tarkastelee, millaisia metaforia esiintyy Yleisradion Gazan sota - uutisten sitaateissa lokakuussa 2025 ja millaisia konnotaatioita ne mahdollisesti rakentavat sodan osapuolista, sen kulusta ja ihmisistä. Sitaateissa esiintyvät metaforat on luokiteltu käsittemetaforiensa perusteella ryhmiin, joita tutkielmassa analysoidaan kognitiivisen kielitieteen näkökulmasta sekä yleisen kielitajun keinoin.

Aineistossa metaforilla kuvataan yleisimmin rauhaa aineiston julkaisajankohdasta johtuen. Metaforat rakentavat yhdessä mielikuvaa Israelista agenttiivisena toimijana ja palestiinalaisista sekä gazalaisista siviileistä ei-agenttiivisinä toiminnan kohteina. Merkittävää on, että rauhan metaforissa Israel mielletään samanaikaisesti rauhaa tarjoavaksi osapuoleksi ja toisaalta lainrikkokjaksi. Kun kuvataan positiivisia toimintoja, Israel esitetään aktiivisena toimijana. Negatiivisten yhteydessä esiin nousee luonnonilmiömetaforia sekä keventäviä pelivertauksia. Terroristijärjestö Hamas esiintyy metaforissa huomattavan vähän.

Aineistossa esiintyvät metaforat luovat kuvaa loppuillaan olevasta sodasta ja lähestyvistä rauhasta. Sodan konnotaatioita pehmennetään vertaamalla sotaa peliin. Kokonaisuudessaan sodan osapuolten välille rakennetaan merkittävää tyylieroa.

Avainsanat: kognitiivinen kielitiede, metafora, journalismi, sitaatit, sodan metaforat

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Teoria	7
2.1	Kognitiivisen metaforateorian periaatteet ja keskeiset käsitteet	7
2.2	Median ja viestinnän teoreettista taustaa	10
2.3	Sodan metaforista aiemmassa tutkimuksessa	11
3	Aineisto ja menetelmä	13
3.1	Aineisto ja sen keruu	13
3.2	Menetelmä	14
4	Analyysi	15
4.1	Kvantitatiivinen analyysi	15
4.2	Kvalitatiivinen analyysi	17
4.2.1	Aineiston yleisimmät käsittemetaforat	17
4.2.2	Harvinaisemmat metaforat	21
5	Päätelmät	24
	Lähteet	26
	Liitteet	32
	Liite 1. Aineisto: Gazan sotaa koskevien artikkelien metaforia sisältävät sitaatit ajalta 10/2025	32

1 Johdanto

Uutismedia Yleisradio teetti vuonna 2025 kyselytutkimuksen, jossa jopa 54 % vastaajista nimesi Ylen Suomen luotettavimmaksi uutismediaksi (Sanz–Müller 2025, 2). Koska suomalaiset luottavat Yleisradioon (tästä eteenpäin Yle) uutislähteenä, voidaan uskoa heidän myös luottavan sen uutisointiin, sanavalintoihin ja sitaatteihin. Tässä kandidaatintutkielmassa tarkastelen Ylen Gazan sotaa koskevien uutisartikkelien sitaateissa esiintyviä metaforia.

Gazan sota sijoittuu Gazan kaistaleelle eli Palestiinan alueelle, jota Israel on hallinnut Jordaniajoen määrittämän Länsirannan lisäksi vuodesta 1967 (Weinthal – Sowers 2019). Gazan sota, jota tässä tutkimuksessa käsittelen, alkoi nykyisellä tasollaan lokakuussa 2023 Gazaan hallitsevan terroristijärjestö Hamasin hyökättyä Israeliin. Sen seurauksena Israel aloitti maahyökkäyksen 27. päivä lokakuuta 2023. (Nassar 2024.) Sodan aikana on sovittu useaan kertaan aselevoista, joita on noudatettu vaihtelevasti. Viimeisin, ja tämän aineiston kannalta merkittävin aseleposopimus astui voimaan Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin neuvottelemana ja vauhdittamana 8. lokakuuta 2025 (Yle 9.10.2025). Yli kaksi vuotta jatkunut sota on jakanut mielipiteitä ja herättänyt keskustelua myös maailmanlaajuisesti – erityisesti puhututtaa se, kumpi sodan osapuolista on syyllisempi toistuviin konflikteihin.

Tutkimukseni sijoittuu kognitiivisen kielitieteen kentälle. Se perustuu tarkemmin George Lakoffin ja Mark Johnsonin kognitiiviseen metaforateoriaan, jonka mukaan metaforat käsitteistävät kohdealueen konseptin jonkin toisen, eli lähdealueen konseptin, piirteiden perusteella (Lakoff – Johnson 2003, 5).

Lakoff ja Johnson mainitsevat teoksessaan Yhdysvaltain presidentti Jimmy Carterin käyttäneen aikansa energiakriisistä sotametaforia. Se muutti koko poliittisen keskustelun suuntaa: kun energiakriisistä puhuttiin vihollisena ja uhkana kansalliselle turvallisuudelle, myös toimet sitä vastaan olivat hyväksytysti tehokkaita ja ponnekkaita. Kriisiä olisi voitu kuvata muillakin tavoin, mutta juuri sotametaforat julkisessa keskustelussa mahdollistivat tietynlaisen reaktion. (Lakoff – Johnson 2003, 156.) Lakoff on lisäksi kirjoittanut sodan mielikuvaa laimentavista metaforista Yhdysvaltain ja Irakin välisen konfliktin aikana (1991). Siksi tässä tutkimuksessa paneudun Ylen artikkeleissa käytetyn kielen vivahteisiin ja siten mahdollisiin luotuihin mielleyhtymiin: muun muassa uutisten perusteella suomalaiset rakentavat käsitystään Gazan sodasta ja laajemmin sodan diskurssista. Sodasta käyttämämme kieli muokkaa käsitystämme normaalista ja siitä, millaiset teot ovat hyväksyttäviä.

Viestinnätutkija Osmo A. Wiio on urallaan kyseenalaistanut yhden viestintäkanavan mahdollisuutta vaikuttaa ihmisten asenteisiin. Joukkoviestinnän jalkauduttua moneen kanavaan ihmiset valikoivat uskomuksensa sen mukaan, mikä on vähiten ristiriidassa jo olemassa olevien käsitysten kanssa. (Wiio 1968, 31.) Siitä syystä tutkin myös yleisesti muodostuvaa kuvaa sekä siitä poikkeavia metaforia.

Olen koonnut aineistoni Ylen nettisivuilta (Yle.fi) hakemalla uutisia tunnisteella ”Gazan sota”. Aikaikkunaksi määritin lokakuun 2025. Tulokseksi saaduista artikkeleista olen laskenut kaikki selkeästi (lainausmerkein tai vuorosanaviivalla merkityt) sitaatit ja edelleen niissä esiintyvät metaforat. Artikkeleissa esiintyy yhteensä 267 sitaattia, joista 54 liittyy suoraan Gazan sotaan ja sisältää metaforia – nämä muodostavat tutkimukseni aineiston.

Tutkimuksessani tarkastelen juuri sitaatteja, sillä yhdessä otsikoiden kanssa ne ovat journalismissa poikkeuksia säännölle: journalistisiin periaatteisiin kuuluu tunteellisesti latautuneen kielen välttäminen, paitsi otsikoissa ja sitaateissa. Otsikoiden tarkoituksena on herättää kiinnostus ja saada yleisö lukemaan artikkeli. Suoria sitaatteja puolestaan ei saa muokata siitä muodosta, jossa ne alun perin sanottiin. Koska haastateltavia eivät sido journalistiset neutraaliuden periaatteet, voi sitaatteihin valikoitua latautuneempiakin sanavalintoja. (Hoffman 2025, 45.) Siitä syystä sitaatit luovat värittyneitä mielikuvia leipätekstiä todennäköisemmin.

Tutkin aineistoa seuraavien tutkimuskysymysten kautta:

1. Millaisia metaforia Gazan sotaa kommentoivissa sitaateissa esiintyy?
2. Millaisia mielikuvia Gazan sodasta luodaan metaforien keinoin?

Tutkielmani pohjautuu kognitiiviseen metaforateoriaan, metaforantutkimukseen sekä muihin ilmiötä kuvaaviin teoksiin. Lakoffin ja Johnsonin teoriapohjan lisäksi käytän tutkimuksessani muun muassa Urpo Nikanteen määritelmää onnistuneesta metaforasta (Nikanne 1992, 63) sekä Mauno Kosken teoriaa metaforan yhteisestä osasta eli *tertium comparationiksesta* (Koski 1992, 14). Käsittemetaforien konnotaatioita ja siten niiden vaikutusta ajatteluun analysoin John Lyonsin määrittelemän metaforien laajenemisen kautta (Lyons 1977, 262–263). Analyysissani ja teoriapohjassani sivuan myös viestinnätutkimusta.

Tällaisenaan aihetta ei ole aiemmin tutkittu. Ylen uutisia ja muita toimituksellisia materiaaleja ovat hiljattain kuvanneet pro gradu -tutkielmissaan muun muassa Satu Ruotsalainen (2023),

joka tutki mehiläiskadon esitystapaa sekä Saana Lehtonen (2020), jonka tutkielma paneutui Oulun seksuaalirikosten edustukseen Ylen keskusteluohjelmissa. Huomionarvoista on, että juuri kielitieteellisesti suuntautuneita opinnäytetöitä tai tutkimuksia Ylen sisällöistä on tehty vähemmän.

Tutkielmani etenee teoriasta aineistoon, menetelmiin ja edelleen analyysiin. Luvussa 2 esittelen aiempaa tutkimusta ja valotan tutkielman teoreettista taustaa. Luvussa 3 esittelen aineistoa ja sen keruuta sekä kerron analyysimenetelmästä. Analyysin tuloksia käsittelen luvussa 4. Luvussa 5 vedän tuloksia yhteen ja arvioin tutkimukseni kokonaisuutta.

2 Teoria

2.1 Kognitiivisen metaforateorian periaatteet ja keskeiset käsitteet

Metaforat ovat kielikuvia, joissa yhtä asiaa kuvataan toisen piirtein ja ominaisuuksia ”siirretään” lähdealueelta kohdealueelle. Metaforien merkityskenttäteorialle olennaista on, että kaikki sanat saavat ensimmäisenä konkreettisen merkityksen ja laajenevat vasta sitten kuvaamaan abstrakteja kokonaisuuksia (ks. esim. Lyons 1977, 262–263). Se tarkoittaa, että abstrakteja käsitteitä ymmärretään konkreettisten kautta. Sekä Lyons että myöhemmin myös Erkki Itkonen kuvaavat ilmiötä metaforiseksi laajenemiseksi (Itkonen 1966, 379).

George Lakoff ja Mark Johnson määrittelevät metaforat konkreettista kuvakieltä laajemmaksi ilmiöksi: perusajatus on, että ihminen käyttää metaforia kaikessa ajattelussaan ymmärtääkseen maailmaa. Ilmiö näkyy erityisesti yleistyneissä metaforissa. Sellaiseksi he nimeävät muun muassa AIKA ON RAHAA -metaforan, joka kielessä näkyy esimerkiksi niin, että aikaa voi *tuhlata*, *investoida* tai *säästää*. Metaforassa kohdealue, *aika*, mielletään siis resurssiksi ja saa ominaisuuksia metaforan lähdealueelta, *rahalta*. (Lakoff – Johnson 2003, 3–9.)

Spesifien, tiettyjä asioita koskevien metaforien, kuten tunnettujen esimerkkien AIKA ON RAHAA (esim. *tuhlasin aikaa kassajonossa*) tai HUONO ON SYNKKÄ (esim. *tulevaisuus näyttää synkältä*), lisäksi on olemassa yleisluontoisempia metaforia, jotka määrittävät laajempaa kohdejoukkoa. Näihin kuuluu esimerkiksi HYVÄ ON KORKEALLA -käsittemetafora. (Lakoff – Johnson 2003, 6.) Kognitiivisen kielitieteen pioneeri ja siten myös metaforia sivunnut Ronald Langacker on korostanut, että metaforan tunnistaminen tekstistä merkitsee kuvaustehtävän alkua, eikä vielä selitä itse ilmiötä (Langacker 1987, 168–169). Tärkeää on tunnistamisen jälkeen tutkia vertauksen aiheuttamia konnotaatioita ja mielikuvia – vain siten voidaan ymmärtää, mille perustalle ja millä motiivein metafora on rakennettu.

Kielessä käytetään sekä osittaisia että kokonaisia metaforia. Lakoff ja Johnson määrittelevät osittaiset (*partial*) metaforat kognitiivisen käsitteistyksen ulkopuolelle. Heidän mukaansa niiden vaikutus ei riitä luomaan todellisia kognitiivisia käsityksiä, vaan jää totuttujen kielikuvien tasolle. Sen sijaan metaforisiksi käsitteiksi kutsutaan käsitteitä, joista puhuttaessa metaforia käytetään rutiininomaisesti ja jopa huomaamatta. Tällaisia ovat muun muassa aiemmin mainitut käsittemetaforat HUONO ON SYNKKÄ ja HYVÄ ON KORKEALLA. (Lakoff – Johnson 2003, 52–55.) Arkikielessä tunnetaan ilmaus *pullonkaula*, mutta ei *pullon kehoa*. Siispä metaforasta PULLO ON IHMINEN käytetään vain osaa – se on osittainen metafora.

Kokonaiset metaforat kantavat kielikuvien lisäksi merkitystä konkreettisesta abstraktiin halki koko ajattelun, eli toteuttavat kognitiivista metaforateoriaa. Kokonaisia metaforia ovat esimerkiksi aiemmin mainittu AIKA ON RAHAA -metafora: yksittäisen tapauksen sijaan metafora muokkaa kaikkea aikaan liittyvää ajattelua.

Urpo Nikanne esittää metaforan ”onnistumisen” edellytykseksi sen, että siitä löytyy vastaanottajalle riittävästi tarpeeksi osuvia analogioita (Nikanne 1987, 63). Lähde- ja kohdesanaa tulee siis yhdistää ns. *tertium comparationis*, eli piirre, joka tekee metaforasta tunnistettavan (Koski 1992, 14). Kuten aiemmin mainitsin, sekä *aika* että *raha* kuvaavat jotakin rajallista ja arvokasta, joten niistä muodostettu metafora on ymmärrettävissä (Lakoff – Johnson 2003, 9). Sama ilmiö toistuu monissa muissakin metaforissa, ja analysoin sitä aineistostani tutkielman luvussa 4.

Lakoff ja Johnson huomauttavat, että metaforan systemaattisuudelle olennaista on alueiden yhteisten ominaisuuksien lisäksi se, että metafora vääjäämättäkin rajaa joitakin sekä lähde- että kohdealueiden ominaisuuksia vertauksen ulkopuolelle. Ilmiötä kutsutaan metaforateoriassa kehystämiseksi. Ihmiseltä vaaditaan taito ymmärtää, mitkä *tolpan* ominaisuuksista ovat verrattavissa *ihmiseen* tai *rauhan* ominaisuuksista *pelastusrenkaaseen*. Yhdistelemällä useampia erilaisia metaforia voidaan muodostaa kokonainen ja kattava käsitys kohdesanasta. (Lakoff – Johnson 2003, 10; 89.) Siitä syystä käsittelen tässä tutkimuksessa myös sitä, minkälaisia lähdealueen konsepteja metaforissa esiintyy ja millaisia yleisiä konnotaatioita niillä on.

Anneli Kauppinen mukaan metaforinen maailman käsittäminen samankaltaisuuksien kautta edustuu kirkkaasti esimerkiksi lapsen kehityksessä. Hän kuvaa kaksivuotiaan Teemun käyttämiä analogioita, joissa muun muassa mikä tahansa ruoan päälle ripoteltava aines on *sokeria* tai *suolaa*. (Kauppinen 1992, 191.) Kauppinen huomioi Teemun käyttävän uusista asioista jo tuntemiaan, samankaltaista ilmiötä kuvaavia sanoja. Tapa noudattaa keskeisesti kognitiivisen metaforateorian ajatusta. Viestinnätutkija Osmo A. Wiio muistuttaa, että jokainen sana on vain ketju kirjaimia, kunnes niille annetaan merkitys. Opittu merkitys muuttuu sen mukaan, millaisessa kulttuurissa kasvaa ja mitä kieltä puhuu. Merkitystä muuttaa myös se, keneltä viesti saadaan ja kuka sitä on vastaanottamassa. (Wiio 1968, 12.)

Arkikielessä esiintyy monia termiäntyneitä metaforia. Ne ovat kielikuvia, jotka ovat vakiintuneet kuvaamaan tiettyä asiaa, kuten pelitilanteessa *myyrä* tai, kuten Koski mainitsee, urheilutapahtumassa *jänis*. Olennaista termiäntyneille metaforille on, että ne eivät arvota kohdealuetta, vaan ovat nykyään neutraaleja sävyiltään. Ei-termiäntyneet metaforat puolestaan ovat affektiivisia, eli antavat kohdesanalleen arvottavia piirteitä. Siksi lapsen kutsuminen *siaksi* tai ihmisen kutsuminen *lampaaksi* ovat affektiivisempia ja kertovat kohdealueensa olemuksesta sävytteisemmin. (Koski 1992, 21.)

Olennaista termiäntyneille metaforille on niiden kokonaisvaltaisuus. Ei-termiäntyneet metaforat lainaavat itsestään ominaisuuksia sekä kuvailevat kohdetta subjektiivisesti, mutta eivät kuvaa asiaa kirjaimellisesti. Ihmistä voidaan kuvailla *siaksi* – se ei ole tietty tehtävänimike tai rooli. Termiäntyneet metaforat sen sijaan ovat objektiivisesti kuvailevia ja luokittelevia: ihminen joko on *myyrä* tai *jänis*, tai sitten ei ole. (Koski 1992, 21.) Leonhard Lipka määrittelee objektiivisen kategorioinnin metaforat välittömäksi ja subjektiivisen kategorioinnin metaforat komplisoiduksi kategorioinniksi. Se tarkoittaa, että termiäntyneet, objektiivisen kategorioinnin metaforat eivät vaadi lähdealueen piirteiden ymmärtämistä. Komplisoidun eli subjektiivisen kategorioinnin metaforien ymmärtämiseksi sen sijaan vaaditaan myös käsitys siitä, millaisia lähdealueen sanat ovat. (Lipka 1988, 355–366.)

Laajoilla metaforilla, kuten ELÄMÄ ON MATKA, voi lisäksi olla tarkentavia alametforia. Nikanne esittää, että *matkan* lisäksi *elämä* voi olla *monikaistainen moottoritie* tai *junarata*, mikä puolestaan vaikuttaa ihmisen käsitykseen vaihtoehtoistaan: kaistoja voi vaihdella ja suuntiin vaikuttaa, tai sitten jokainen virheaskel pois ennalta määrättyltä radalta voi olla kohtalokas. (Nikanne 1987, 64.) Siksi lähdesanaksi valikoituneella metaforan osalla on merkitystä.

Mainittakoon, että Lakoffin ja Johnsonin (2003) alkuperäinen kognitiivisen metaforan määritelmä on vuodelta 1980, ja sitä on sittemmin laajentanut Zoltán Kövecses (2005), joka esittää lähde- ja kohdealueiden erojem käsittämiseksi neljä tasoa: mielikuvaskaemat, kognitiiviset alueet, kehykset ja mentaaliset avaruudet. Olennaista Kövecsesin teorialle on, että metaforien yhteiset ja eroavat osat ymmärretään eri konteksteissa eri tasojen avulla. Esimerkiksi juuri mielikuvaskaemat mahdollistavat metaforien ymmärtämisen yhdistämällä vieraan asian tietyssä kontekstissa johonkin tuttuun. (Kövecses 2005, 148–168.)

Analyysissäni pitäydyn kuitenkin Lakoffin ja Johnsonin alkuperäisissä määritelmässä pitkälti tutkielman laajuuden nimissä.

2.2 Median ja viestinnän teoreettista taustaa

Yleisradio eli Yle perustettiin keväällä 1926 tavoitteenaan jakaa *vaihtelevaa, sisällöltään ja esitykseltään arvokasta, asiallista ja puolueetonta sisältöä* (Salokangas 1994, 94). Pienenevät resurssit ja reaaliaikaisuuden lisääntyminen ovat saaneet jo kauan aikaa sitten aikaan sen, että uutisia pyritään tuottamaan tehokkaammin ja vähemmällä resursseilla (Kivikuru – Rantanen, 1994, 88–89). Se tarkoittaa, että uutiskynnys laskee ja kilpailu huomiosta kasvaa.

Viestintä tehostuu, kun halutun viestin jakamiseksi valitaan mahdollisimman persoonallinen esitystapa ja sanoitukset. Yleistäminen ja toiston välttäminen sen sijaan heikentävät viestin vaikuttavuutta. (Wiio 1968, 79.) Kenties osittain siksi uutismediat ovat ajan saatossa ryhtyneet valikoimaan raportoimansa ilmiöt ja niihin liittyvät sivuilmiöt – kuten sitaatit tai lausunnot – aiempaa tarkemmin, eikä aina täysin objektiivista kokonaiskuvaa mukaillen. Tähän liittyy vahvasti metaforateoriassakin esiintyvä *kehystämisen* käsite. Se korostaa sitä, että jokainen käsitelty aihe on valikoidusti rajattu ja siten jättää jotakin käsittelyn ulkopuolelle. (Kunelius – Noppari – Reunanen 2009, 60.)

Nykypäivänä uutismediat kilpailevat yleisönsä huomiosta yhä enemmän sosiaalisen median kasvattaessa suosiotaan. Se tarkoittaa, että mielenkiintoisista sitaateista ja kiinnostavista kulmista on tullut uutismedioille entistä tärkeämpiä työkaluja, joiden avulla lukija saadaan avaamaan tietty juttu. Toisinaan mediat hakevat kiinnostavaa kulmaa haetaan liioitellun kaukaa, mikä on joissakin tapauksissa herättänyt yleisössä huvittuneisuutta ja jopa maanlaajuista keskustelua siitä, minkä kuuluisi ylittää uutiskynnys. (Roese 2018, 318–319.) Kaupallisille lehdille värikäs sitaatti, mielenkiintoinen käänne tai uniikki kulma tarkoittaa konkreettista tuloa. Yle rahoitetaan verovaroin, joten median tulevaisuus ei ole suoraan riippuvainen yleisön suuruudesta. Yleisön säilyttäminen on kuitenkin Ylen etu, jotta toimituksellinen työ kannattaa jatkossakin.

Tämän tutkielman, ja laajemmin koko journalistiikan kentän, kontekstissa toisto ja värityneet sanavalinnat ovat medioissa nykyään erityisen keskeisiä paitsi kiinnostuksen herättämiselle, myös tiettyjen mielikuvien rakentamiselle. Koska olennaista viestinnälle on kohderyhmän tunteminen, tärkeää on huomioida tässä tutkimuksessa myös Ylen laaja kohderyhmä. Se ei rajoitu vain tiettyyn ihmisryhmään, vaan käsittää laajalti monenlaisia ihmisiä monista eri taustoista.

Kun laajan uutislevikin myötä aiemmin monimutkaiset ja vain eliittiä koskettaneet asiat kuten tiede, politiikka ja päätöksenteko ulottuvat lähes jokaisen elämään, viestin ymmärrettävyyden merkitys kasvaa. Viestintää tehostetaan kansanomaistamalla vaikeitakin teemoja, kuten sodankäyntiä. Kansanomaistamisen keinoja on monia, kuten esimerkiksi sivistyssanojen kääntäminen suomeksi tai asioiden havainnollistaminen. (Wiio 1968, 89.)

Kansanomaistamista voi siis harjoittaa juuri metaforilla, eli uuden asian kuvailemisella jo tunnetun asian avulla.

Iina Hellsten on tutkinut metaforia Suomen Euroopan Unioniin liittymisen ajalta. Hänen mukaansa sota ja politiikka ovat journalismissa kaikkein näkyvimmin metaforisoituja aiheita. Poliitikot ja muut vaikuttamaan pyrkivät tahot käyttävät herkästi metaforia yksinkertaistaakseen ja kontekstualisoidakseen teemoja haluamallaan tavoilla, ja toimittajat puolestaan tarttuvat värikkäisiin sanankäänteisiin mielellään sellaisinaan. Sen lisäksi mediat myös luovat omia metaforiaan, erityisesti toistuvasti pinnalla olevista aiheista, kuten sodista tai Hellstenin esimerkissä suuresta poliittisesta päätöksestä. (Hellsten 1994, 78.)

Kohdealueen lisäksi sota on myös tavallinen lähdealue journalismissa käytetyissä metaforissa. Erityisesti sitä käytetään negatiivissävytteisiä asioita kuvatessa. (Boeynaems – Burgers – Konijn – Steen 2017, 124.) Sodan konsepti on siis valtaosalle ihmisistä niin tuttu, että sen ominaisuuksia voidaan lainata kuvaamaan muita, uusia termejä. Siksi on erityisen tärkeää kiinnittää huomioita myös siihen, miten sotaa käsitteistään ja mihin sitä verrataan: kyseiset vertaukset vaikuttavat pitkälle muihin aiheisiin.

2.3 Sodan metaforista aiemmassa tutkimuksessa

George Lakoff kuvailee artikkelissaan (1991) Irakin ja Yhdysvaltojen konfliktista käytettyjä metaforia. Huomionarvoisena hän nostaa esiin sen, että metaforien käyttö sotakontekstissa raamittaa sotaa kevyempien teemojen (kuten pelin tai talouden) kielikuvilla ja hämärtää siten sodan todellista raakuutta (Lakoff 1991, 32).

Lakoff luettelee sodan metaforien eri tyyppisiä: päällimmäisenä se, että sotaa kuvataan politiikkana, jota rinnastetaan edelleen talouteen. Kun sota nähdään talouden ja kaupankäynnin tekona, sen todelliset seurauksetkin nähdään kaupankäynnin termein, vapaasti suomennettuna *häviöinä (losses/costs)* ja *voittoina (gains)*. Lisäksi Lakoff korostaa sodan

tyypillistä kuvaamista kilpailullisena pelinä, jossa voi *voittaa* tai *hävitä* sekä valtioiden kuvaamisen henkilönä, jolloin kokonaisen maan toimet profiloituvatkin metonyymisesti yhden ihmisen teoiksi. Tämä tarkoittaa, että koko valtio voidaan esittää vihollisena sen sijaan, että korostettaisiin kansalaisten eriäviä mielipiteitä, inhimillisyyttä ja tavallisuutta. (Lakoff 1991, 25–32.) Lakoff panee merkille myös metaforan, jossa sotaa kuvataan väkivaltaiseksi rikokseksi, mutta huomauttaa, ettei vastaavaa ole käytetty Yhdysvaltain tekemistä hyökkäyksistä, vaan ainoastaan siihen kohdistuvista (Lakoff 1991, 28–29).

Merkittävää kaikissa Lakoffin mainitsemisissa metaforissa on, että ne mahdollistavat vastakkainasettelun *meidän* ja *muiden* välille – artikkelin esimerkissä Yhdysvaltain ja sen haastajien (Lakoff 1991, 29). Kun omia toimia kuvataan rationaalisesti mutta vastapuolen tunteella ja rikollisuuden termein, luodaan selkeää, järjellä perusteltavaa hierarkiaa.

Riikka Kuusisto kuvaa artikkelissaan (1998) Bosnian ja aiemmin mainitun Irakin konfliktin yhteydessä käytettyjä metaforia. Hän kertoo sotaa kuvattavan lasten satukirjan tavoin, mikä saa sodan tuntumaan tärkeältä ja samanaikaisesti täydeltä sadulta. Myös Kuusisto panee merkille pelin ja kaupankäynnin metaforat varsin yleisinä sodan kuvaamisen keinoina. (Kuusisto 1998 613–614.)

3 Aineisto ja menetelmä

3.1 Aineisto ja sen keruu

Tutkimusaineistoni koostuu kaikista Yleisradion verkkosivuilla lokakuussa 2025 julkaistuista artikkeleista, joissa esiintyy tunniste ”Gazan sota”. Rajasin hausta pois muut kuin tekstimuotoiset artikkelit, kuten lyhytvideot ja podcastit varmistaakseni aineiston yhteneväisyyden. Lisäksi rajaus mahdollistaa syvemmän analyysin valitun ajanjakson tekstijulkaisuista, sillä kirjoitettuja uutisartikkeleita julkaistaan huomattavasti muita juttumuotoja enemmän. Rajasin hausta pois myös päivittyvät seuranta-artikkelit, sillä niiden päivittäminen alkoi ja jatkui lokakuun ulkopuolelle. Sisällytin aineistooni ainoastaan suoriksi lainauksiksi merkittyjä sitaatteja, eli sellaisia, jotka oli merkitty lainausmerkein tai vuorosanaviivalla. Jätin pois myös pelkästään metonyymiset ilmaisut.

Keräsin sitaatit manuaalisesti lukemalla uutisartikkelit läpi ja kopioimalla metaforalliset sitaatit toiseen tiedostoon (ks. liite 1). Huomioitavaa on, että kaikki valitulla tunnisteella julkaistuista artikkeleista eivät liity suoraan itse Gazan sotaan. Siitä syystä mainittakoon, että olen rajannut kohdeaikana artikkelien sitaateissa esiintyviä metaforia tutkittavan aineiston ulkopuolelle, jos sitaattien keskiössä oli Gazan sodan tai siihen läheisesti liittyvien teemojen sijaan jokin muu aihe. Näitä ovat esimerkiksi sotaan suoraan liittymättömän ihmisen luonteenpiirteet tai mahdollisesti samassa artikkelissa kommentoitu Ukrainan sota.

Yle julkaisi lokakuussa 2025 yhteensä 161 artikkelia valitulla tunnisteella. Artikkeleista 66:ssa esiintyy sitaatteja, joita on yhteensä 267 kappaletta. Analysoin tässä tutkimuksessa yhteensä 55 sitaattia, joissa esiintyi metaforiksi luokiteltavia kielikuvia, osassa useampi kuin yksi metafora. Sitaatit olen jakanut ryhmiin käsittemetaforiensa mukaan. Kattavan kokonaiskuvan muodostamiseksi ja tutkimukseni laajuuden puitteissa olen luokitellut samankaltaisten lähdesanojen metaforat saman käsittemetaforan alle, vaikka yksityiskohtaisempi tarkastelu voisi tuottaa tarkempia havaintoja tietyistä sitaateista.

Rajasin analysoimani artikkelisisällön lokakuun 2025 aikana julkaistuihin artikkeleihin kahdesta syystä. Ensimmäiseksi aiheesta uutisoidaan paljon, ja määrällisesti yhden kuukauden sisältö on tutkimukselle sopiva. Toiseksi Gazan sodan alusta on lokakuussa 2025 kulunut kaksi vuotta, joten uutisointi on ehtinyt normalisoitua värikkäimmistä sanankäänteistään. Tämä luo asetelman, jossa lukija saattaa odottaa uutisilta sodan alkumetrejä enemmän

neutraaliutta, ja juuri tällöin pienet vivahde- ja tyylierot muodostavat voimakkaan keinon vaikuttaa mielikuviin.

3.2 Menetelmä

Olen luokitellut sitaatit niissä esiintyvien metaforien mukaan ryhmiin, ja analysoin niiden vaikutuskeinoja laadullisesti sekä vertailen niiden käyttöä määrällisesti. Tutkin kunkin metaforan lähdealueen aiheuttamia konnotaatioita kohdealueelle oman kielitajuni avulla ja sitä, miten metaforat sodan kontekstissa luovat mielikuvia Gazan sodasta, sen osapuolista ja ihmisistä. Käytän tässä apuna paitsi omaa kielitajuani, myös aiemmin mainittua kognitiivista metaforateoriaa.

Nostan aineistosta esiin joitakin esimerkkejä, jotka mielestäni kuvaavat havaittuja metaforia parhaiten. Sivuutan seuraavassa luvussa metaforista joitakin tavallisimpia sekä sellaiset, joiden en koe luovan merkittäviä mielikuvia nimenomaan Gazan sodasta – tartun siis aineiston käsittemetaforista kaikkein innovatiivisimpiin.

Osa sitaateista on käännetty muista kielistä suomeen. Se ei kuitenkaan ole tälle tutkimukselle rajoitus, sillä tarkoituksena on selvittää nimenomaan suomalaisten suosiman uutislähteen aiheuttamia mielikuvia ja rakentamaa kokonaiskuvaa. Käännösten tekemisessä ja käytössä on kirjoitusvaiheessa tehty mahdollisesti tietoisia ja tiedostamattomia valintoja, joita pyrin tämän tutkimuksen avulla purkamaan.

4 Analyysi

4.1 Kvantitatiivinen analyysi

Olen järjestänyt aineistossa esiintyvät ilmaukset taulukkoon 1 niiden edustamien yleisimpien käsittemetaforien pohjalta sekä esiintymistiheytensä perusteella yleisimmästä harvinaisimpaan. Löysin aineiston 54 sitaatista yhteensä 64 metaforallista ilmausta, joista 62 koodasin auki taulukon osoittamalla tavalla. Muut -kohtaan lajittelin kaksi muuta arkikieleen termiytynyttä metaforaa, joiden merkitys nimenomaan Gazan sodan kuvaamisessa ei ole kovinkaan suuri. Taulukossa erittelen lisäksi kunkin metaforan esiintymisprosentin verrattuna kaikkiin valitulla tunnisteella julkaistujen uutisartikkelien sitaatteihin (267 kpl). Tämän tavoitteena on hahmottaa kyseisten metaforien merkityksellisyyttä aineiston lisäksi laajemmassa mittakaavassa.

Yksinkertaistuksen vuoksi olen yhdistänyt joitakin metaforia, joiden lähdealueet ovat lähellä toisiaan mutta eivät täysin identtiset. Samalla olen jättänyt mainitsematta joitakin ylämetaforia, jos ne eivät yksinään esiinny aineistossa. Esitän tässä luvussa esimerkkejä, joista olen lihavoanut metaforia sisältävät osat lukemista helpottaakseni.

TAULUKKO 1. Aineistossa esiintyvät käsittemetaforat.

*Metafora on ylhäällä taulukossa, sillä se on ylämetafora aineistossa runsaasti esiintyvälle RAUHA ON PÄÄMÄÄRÄ -metaforalle. Koska sekä ylämetafora että sitä tarkentava alametafora esiintyvät aineistossa useampaan otteeseen, olen erottanut ne toisistaan luokittelussa ja käsittelen kumpaakin erikseen.

Metafora	Esiintymismäärä	Esiintymisprosentti sitaateissa (n/267)
RAUHA ON ESINE	13	5
ELÄMÄ ON MATKA	3*	1
RAUHA ON PÄÄMÄÄRÄ	7	3
RAUHA ON RAKENNELMA	5	2
SOTA ON PELI	4	2
VALTA ON PAIKKA	4	2
VARMUUS ON SULJETTUA/LÄPINÄKYVÄÄ	4	2
LAKI ON ESINE	3	1
OIKEUDET OVAT ESINEITÄ	2	1
ASEET OVAT ASUSTE	2	1

TULEVAISUUS ON PAIKKA	1	0
PUNAINEN ON KIELTEINEN	1	0
IHMINEN ON SÄILIÖ	1	0
MAA ON SÄILIÖ	1	0
AIKA ON RAHAA	1	0
NOPEASTI KULUVA AIKA ON MIELLYTTÄVÄÄ	1	0
RAUHA ON LEPOA	1	0
HUONO ON SYNKKÄ	1	0
RAUHA ON VAUVA	1	0
SULJETTU RAJA ON VAIKEAKULKUINEN MAASTO	1	0
HAASTEET OVAT AALLOKKO	1	0
ERIMIELISYYS ON PAINEKATTILA	1	0
PAHANTAHTOISUUS ON VEITSI SUUSSA	1	0
JÄRKI ON APUVÄLINE	1	0
VALVOMINEN ON VARTIOINTIA	1	0
Muut	2	1

Kuten taulukosta 1 huomataan, suurin osa metaforista esiintyy aineistossa ainoastaan kerran. Tulen tarkastelemaan niitä kappaleessa 4.2.2 yleisluontoisesti ja keskittyen suureen kuvaan. Yleisimpiä metaforia käsittelen kappaleessa 4.2.1. Ylivoimaisesti yleisimmin aineistossa esiintyy metafora RAUHA ON ESINE, joka nähdään sitaateissa yhteensä 13 kertaa. Se esiintyy peräti viidessä prosentissa kaikista aineiston sitaateista.

Huomionarvoista on, että aineistossa rauhaa määrittävät metaforat ovat kaikkein yleisimpiä. Rauha on aiheena pinnalla sitaattien ulkopuolellakin. Se ei ole yllätys, sillä aineiston julkaisun aikaan puheenaiheena olivat erityisesti Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin pyrkimykset ja jonkin asteinen onnistuminen neuvotella osapuolten välille aselepo ja mahdollisesti pysyvä rauha.

Itse sotaa kuvaavia metaforia esiintyy aineistossa puolestaan jopa yllättävän vähän. Se johtunee osittain siitä, että, kuten aiemmin mainitsin (ks. s. 12), sodan alkamisesta on ehtinyt kulua aikaa ja sodan arki on median avulla tullut lukijoille tutuksi jo paitsi uutismedioiden, myös sosiaalisen median kautta. Sodan kuvaamisen sijaan media keskittyy tulevaisuudennäkymiin ja siihen, mitä tulee seuraavaksi. Huomionarvoista on, että metaforista

niissä, joissa palestiinalaiset nimetään Israelin uhreiksi, kehystetään nimenomaan palestiinalaisia ja gazalaisia Hamasin sijaan. Tämä rakentaa mielikuvaa paikallisista asukkaista ei-aktiivisina ja siten myös vähemmän syyllisenä osapuolena.

Kuten taulukosta 1 nähdään, aineistossa esiintyy joitakin yleisiä metaforia, joita käytetään runsaasti myös arkikielessä. Tällaisia ovat esimerkiksi AIKA ON RAHAA, ELÄMÄ ON MATKA, MAA ON SÄILIÖ, IHMINEN ON SÄILIÖ, VARMUUS ON SULJETTUA ja HUONO ON SYNKKÄ. Osa metaforan RAUHA ON MÄÄRÄNPÄÄ yleisyydestä selittynee siis jo sen ylämetaforan, (ELÄMÄ ON MATKA) yleisyydellä.

4.2 Kvalitatiivinen analyysi

4.2.1 Aineiston yleisimmät käsittemetaforat

Aineistossa kuvataan rauhaa erityisesti kahden käsittemetaforan kautta: RAUHA ON ESINE ja RAUHA ON RAKENNELMA, Ensimmäisessä kielikuvassa *tertium comparationis*, eli yhteinen piirre kohteen ja lähteen välillä, on mahdollisuus *tarjota, tarttua, haluta* ja *etsiä*. Toisessa metaforassa rauhaa voidaan *vahvistaa, rakentaa, kaataa* ja *rikkoa*. Erityisen huomionarvoista on, että RAUHA ON RAKENNELMA -metaforissa rauhasta puhutaan yhteisenä tavoitteena, jossa rakentajina ovat kaikki osapuolet (ks. esimerkki 1). RAUHA ON ESINE -käsittemetaforassa puolestaan rauha on jotakin positiivista, jota osapuolet vuoroillaan etsivät (kuten haluttua esinettä) tai jota tarjotaan agenttiivisesti palestiinalaisille ja Hamasille, tekstin mukaan kuitenkin toisinaan jopa kyseenalaistettavin tai epäsuosiollisin ehdoin (esimerkki 2). Osassa sitaateista lähdealueena voisi toimia *esineen* sijaan myös *avuksi ojennettu käsi* tai *pelastusväline*, mutta *esine* kattaa näistä metaforien lähdealueista jokaisen.

- (1) Siinä [Trumpin esittelemässä rauhansuunnitelmassa] on hyvää se, että se on saanut osapuolet laajasti sitoutumaan. Toivottavasti tästä olisi nyt mahdollista lähteä **rakentamaan pysyvämpää rauhaa**, sanoo Valtonen. (Yle 5.10.2025)
- (2) Trump kirjoittaa Truth Social -viestipalvelussa, että Hamasia odottavat vakavat seuraukset, jos sopimukseen ei päästä. – Jos tähän viimeiseen **mahdollisuuteen ei tartuta**, Hamasille koittaa ennenäkemätön helvetti, Trump kirjoittaa. (Yle 3.10.2025)

Tärkeää on huomata, että kummassakin esimerkkitapauksessa rauha esitetään affektiivisesti positiivisena ja konnotaatioiltaan tavoiteltavana asiana huolimatta siitä, mitä se sodan

osapuolille mahdollisesti merkitsee. Kun sitaateissa puhutaan rauhaan *tarttumisesta*, rauhaa tarjotaan lahjaksi annettavan esineen lailla Israelilta tai Donald Trumpilta Palestiinalle ja Hamasille. Kun puolestaan puhutaan rauhan *rikkoutumisesta*, sekä Israel että Hamas esitetään yhtä lailla mahdollisina aselevon rikkojina. Palestiinalaisia siviilejä ei kuitenkaan nimetä rauhan mahdollisiksi rikkojiksi. Rauha esitetään siis konkreettisena esineenä, eli asiaintilaa kuvataan esineen keinoin. Tämä rakentaa mielikuvaa syyttömistä ja passiivisista palestiinalaisista roolittamalla vain Israelin ja Hamasin agenttiivisiksi. Israelin agenttiivisuus saa positiivisemmän konnotaation, sillä rauhan rikkomisen lisäksi maa kuvataan kykeneväksi tarjoamaan rauhaa muille osapuolille.

Samankaltainen ilmiö on nähtävissä metaforissa LAKI ON ESINE ja OIKEUDET OVAT ESINEITÄ, jotka esiintyvät aineistossa yhteensä viisi kertaa. Metaforina ne ovat vakiintuneet kieleen vahvemmin kuin rauhan kuvaaminen esineenä, vaikka toimivatkin hyvin samoin perustein. Huomionarvoista on kuitenkin, että kaikissa kolmessa LAKI ON ESINE -metaforassa Israel on rikkoutumisen aiheuttaja. Vastaavista kahdesta OIKEUDET OVAT ESINEITÄ -metaforasta toinen nimeää palestiinalaiset ryöstön uhreiksi ja toinen kuvaa suomalaisten oikeuksia Gazaan suunnan avustuslaivueen kiinniottotilanteessa, eikä siis sellaisenaan havainnollista suoraan Gazan sotaa.

Em. esimerkeistä erityisesti esimerkki 2 näyttää, miten rauhansopimuksen monimutkaisuus on kansanomaistettu yksinkertaisempaan muotoon: komplisoidun eli subjektiivisen kategorisoinnin myötä Donald Trumpin kommentti saa rauhantarjouksen kuulostamaan helpolta tarttua, vaikka todellisuudessa sopimukset ovat usein merkittäviä kompromisseja ainakin toiselle osapuolelle. Sen korostamisen sijaan RAUHA ON PELASTUSRENGAS -metafora saa sopimuksesta kieltäytymisen vaikuttamaan jopa järjenvastaiselta teolta, aivan kuten pelastusrenkaastakin kieltäytyminen olisi. Samalla metafora herättää miellelyhtymiä kaupankäynnistä, jossa *rauhansopimus* on tarjous, jonka ehdoista neuvotellaan.

ELÄMÄ ON MATKA -metafora esiintyy aineistossa yhteensä kymmenen kertaa: kolmesti sellaisenaan (kuten esimerkissä 3) ja seitsemästi tarkentavan alametaforan RAUHA ON PÄÄMÄÄRÄ (ks. esimerkki 4) kautta.

- (3) Päivä päivältä kehoni heikkenee ja tulen laihemmaksi. Minusta tuntuu, että olen **matkalla kohti kuolemaa**, hän kertoo videolla. (Yle 13.10.2025)

- (4) Sain juuri ulkoministeriltä viestin, että olemme **hyvin lähellä sopimusta** Lähi-idässä, ja he tarvitsevat minua melko pian, Trump sanoi lapun luettuaan. (Yle 9.10.2025)

Esimerkissä 3 Hamasin panttivanki kertoo videolla voinnistaan ja käyttää kertomassaan hyödyksi yhtä yleisimmistä kognitiivisista metaforista. Kuten Lakoff ja Johnson mainitsevat, yleisesti käytetyt metaforat muuttavat suurimmillaan kokonaan sen käsityksen, joka meillä on maailmasta (Lakoff – Johnson 2003, 5). On epätodennäköistä, että sitaatin lausuja erottelisi sanomaansa ajatuksistaan: paljon todennäköisempää on, että hän on todellakin ajatellut olevansa *matkalla kohti kuolemaa*, kontekstin mukaan muita ihmisiä aktiivisemmin. Voidaan pohtia, kokeeko sitaatin lausuja käyvänsä matkaa, joka eroaa tavanomaisesta elämästä huomattavasti: onko *matka* itse elämä vai panttivankeus, joka johtaa erilaiseen kokemukseen ja kohtaloon?

Esimerkissä 4 presidentti Donald Trump kommentoi kesken tiedostustilaisuuden saamaansa viestiä. Toisin kuin RAUHA ON RAKENNELMA -metaforassa, jossa rauhaa luodaan, olennaista sekä em. esimerkeille että muille RAUHA ON PÄÄMÄÄRÄ -metaforaa edustaville sitaateille on rauhanneuvottelujen kuvaaminen prosessina, jossa päämäärää kohti kuljetaan enemmän tai vähemmän ponnistellen. Rauha nähdään siis toimintaväylänä. Muissa saman metaforan sitaateissa puhutaan *ratkaisevista askeleista kohti rauhaa*, *edistyksestä kohti rauhanomaista demokratiaa* ja toisaalta myös *palaamisesta takaisin sotaan*. On siis varsin yleistä hahmottaa tulevaisuus ja rauha edistyksiksi ja sota puolestaan menneisyyteen, vaikka se onkin vielä artikkelien julkaisuhetkellä käynnissä. Huomionarvoista on kuitenkin, että rauhan saavuttamiseksi vaaditaan yhteisiä ponnisteluja, joten matkan voidaan sen puolesta ajatella olevan työläs.

RAUHA ON PÄÄMÄÄRÄ ei ole ELÄMÄ ON MATKA -käsittemetaforan lailla termiytynyt metafora. Mauno Koskea mukailleen juuri sen takia kielikuva antaa rauhalle päämääriltä lainattuja affektiivisiä piirteitä: metafora saa ajattelemaan rauhaa saavutuksena, edistyksenä, kehityksenä sekä toisaalta ns. lopullisena tilana – sitä kohti kuljetaan, tai ainakin tulisi kulkea. Vaikka puheenaihe (*rauha*) on yleisesti mielletty positiiviseksi ja tavoiteltavaksi, perustuu kielikuva subjektiiviselle kategorioinnille: lukijan on ymmärrettävä *päämäärän saavuttamisen* positiivinen konnotaatio ymmärtääkseen käytetyt kielikuvat *rauhasta* matkan *päämääränä*. (Koski 1992, 21–22.)

Aineistossa esiintyy ainoana sotaa suoraan määrittävänä metaforana SOTA ON PELI -metafora, joka painottaa sodan vuorottelevaa luonnetta: yksi tekee siirron ja toinen vastaa siihen. Tämä puolestaan perustuu PELI ON VUOROPUHELUA -metaforaan, jossa *vuoropuhelun* konnotaatiot siirtyvät *peliin* ja tässä tapauksessa edelleen *sotaa* kuvaamaan.

- (5) Hamasin **pelikortit on nyt käytetty ja peli pelattu**. (Yle 4.10.2025)
- (6) Ymmärtääkseni he tappoivat israelilaisen sotilaan, Trump sanoi toimittajille, viitaten Hamasiin. –Joten israelilaiset iskivät takaisin, ja heidän pitääkin iskeä takaisin. Kun näin tapahtuu, **heidän tulee vastata**, hän lisäsi. (Yle 29.10.2025)

Esimerkki 5 korostaa ajatusta siitä, että kummallakin sodan osapuolella on olemassa tietty määrä kortteja, joiden jälkeen siirrytään seuraavaan vaiheeseen. Tämä linkittyy vahvasti aineistossa suuremminkin esiintyvään ja jo Lakoffin ja Johnsonin nimeämään ELÄMÄ ON MATKA -metaforaan (2003), jonka mukaan aika ohjaa tapahtumia tietyllä reitillä syntymästä kohti kuolemaa. Jos sota on peli, sillä on silloin myös selkeä alku ja loppu, ja esimerkki 5 antaa ymmärtää sodan olevan lopuillaan. Pelin konnotaatio keventää sodan miellelyhtymiä, ja tässä kontekstissa kehystyksen ulkopuolelle jää se, mitä pelin loppuminen käytännössä gazalaisille tarkoittaa. Toisin kuin peleissä, *pelikorttien loppuun käyttäminen* ei nimittäin sodan kontekstissa automaattisesti tarkoita tilanteen rauhallista purkoa ja paluuta normaaliin.

Esimerkissä 6 presidentti Trump määrittää koko sodan luonnetta vuorottelun kautta ja oikeuttaa samalla Israelin toiminnan vastauksena Hamasin tekoon. Tämä luo mielikuvaa vuoropuhelusta, jota puolestaan usein käytetään määrittämään peliä. Itse artikkelista käy ilmi, että sotilaan tappo oikeutti Trumpin mukaan 104 gazalaisen hengen vaatineen iskun. Molemmat sitaatit luovat mielikuvaa pelistä, jossa osapuolet vastaavat toistensa iskuihin oikeutetusti ja eritoten järjellä perustellusti.

Metaforalle olennaisia ovat sen määrittämien piirteiden lisäksi myös ne piirteet, jotka se rajaa ulkopuolelle. Esimerkit 5 ja 6 määrittävät Gazan sotaa ennen kaikkea leikin ja kepeyden kautta – pelistä puhuttaessa jäävät ihmishenkien menetykset ja sodan todellisuuden raakuus huomiotta. Kun lukija subjektiivisen kategorioinnin myötä yhdistää pelille tyypilliset piirteet sotaan, sota muuttuu ajankohtaisesta kriisistä lähemmäs viihteenomaista ohjelmanumeroa. Erityisen huomionarvoisen metaforasta tekee sen vaikutus eteenpäin kaikkiin niihin metaforiin, joissa sota on kohdealueen sijaan lähdealue.

VALTA ON PAIKKA -metafora esiintyy aineistossa neljästi. Erityistä sitaateissa on, että vallan fyysisellä rajaamisella jätetään siitä pois Hamasin edustajat:

- (7) Eritoten sen takia, että Persianlahden maat ja Turkki ovat todenneet, että Hamasilla **ei ole sijaa Gazan hallinnossa**, eli Hamasilta on lähtenyt tuki pois, Ruohomäki kertoo. (Yle 4.10.2025)
- (8) Tuemme kahden valtion mallia. Se tarkoittaa jo itsessään sitä, että Palestiinan valtio tullaan tunnustamaan. Mutta se edellyttää sitä, että palestiinalaishallinnon **ruorissa on siviilihallinto**, joka sitoutuu väkivallattomuuteen ja turvallisuuteen Israelia, naapurimaita ja omaa kansaa kohtaan, sanoo Valtonen ja korostaa edellämämainitun tärkeyttä. (Yle 5.10.2025)

Esimerkki 7 rajaa hallinnon paikaksi – hallinto voisi teoreettisesti olla millainen vain, mutta nyt sille asetetut kuvitteelliset raamit eivät mahduta sisään Hamasia. Agentiivinen päätös määritellään olosuhteiden pakoksi ja passiiviseksi. Sama ilmiö esiintyy tyypillisessä ilmauksessa *päästä valtaan*, jossa valta on paikka, johon pyritään ja jonne pääsy pyritään estämään vastavoimien toimesta. Esimerkissä 8 käytetään lisäksi melko yleistä VALTIO ON LAIVA -käsittemetaforaa, jossa vallanpitäjä ohjaa laivaa ruorilla. Merkityksellistä metaforassa on ajatus siitä, että ruorin kääntäminen muuttaa koko laivan suuntaa, vaikka todellisessa valtionjohdossa päätöksenteko on harvoin niin yksinkertaista.

4.2.2 Harvinaisemmat metaforat

Suurin osa aineiston metaforista toistuu aineistossa vain kerran. Tarkastelen tässä luvussa niistä merkittävimpien vaikutusta.

Varmaa ja epävarmaa kuvataan sitaateissa hyvin yleisellä läpinäkyvyyden metaforalla, jossa VARMUUS ON LÄPINÄKYVÄÄ ja SULJETTUA. Läpinäkyvyys perustuu ulkopuolisen todentajan mahdollisuudelle havainnoida asioita, ja suljettuus puolestaan sovittujen asioiden käsittelyn loppumiselle. En kuitenkaan käsittele sitä tässä tutkielmassa tunnettuutensa takia syvemmin. Muita arkikielessä varsin yleisiä mutta tässä aineistossa harvemmin esiintyviä metaforia ovat metaforat ASEET OVAT ASUSTE, IHMINEN ON SÄILIÖ, MAA ON SÄILIÖ, HUONO ON SYNKKÄ, AIKA ON RAHAA ja TULEVAISUUS ON PAIKKA. Tulevaisuutta kuvataan sitaateissa epävarmana ja vielä määrittelemättömänä, ihmisiä ja maita puolestaan tunteiden ja asioiden säiliöinä.

Mielenkiintoisia ilmiöitä nousee esiin myös muissa aineistossa esiintyvissä, arkikielessä vähemmän yleisissä, metaforissa.

- (9) Tähän mennessä avun perillemeno on ollut satunnaista. **Rajalle on juuttunut satoja rekkoja**, joista on päästetty yli vain muutamia kymmeniä – tai sitten ei yhtään, Saarikoski sanoo. (Yle 12.10.2025)

Esimerkissä 9 rekkojen juuttuminen rajalle esitetään samanaikaisesti agenttiivisena ja passiivisena toimintana: toisaalta rekkoja *päästetään rajan yli*, toisaalta ne *juuttuvat*.

SULJETTU RAJA ON VAIKEAKULKUINEN MAASTO -metafora muistuttaa tältä osin VALTA ON PAIKKA -metaforaa lieventämällä rajanylityksen todellisuutta. Savisuus liitetään konnotaatioiltaan luonnonilmiöihin ja siten Israelin valtion tietoisesti tekemät päätökset jäävät kehystyksen ulkopuolelle.

- (10) Olen alusta alkaen tehnyt selväksi: **emme lepää** ennen kuin kaikki panttivankimme palaavat kotiin ja kaikki tavoitteemme on saavutettu, Netanjahu sanoo. (Yle 9.10.2025)

Esimerkissä 10 Israel esitetään voimakkaana ja ennen kaikkea väsymättömänä. SOTA ON PONNISTELUA -käsittemetafora antaa ymmärtää, että panttivankien kotiin saaminen ylittää tärkeysjärjestyksessä kaiken muun, eikä lepo ole vaihtoehto ennen sen toteutumista. Mielenkiintoista on, että urheiludiskurssissa lepääminen saatettaisiin ymmärtää jopa tavoitteita edistäväksi teoksi: lihakset kasvavat ja palautuvat levossa, ja levännyt mieli toimii tehokkaammin. Tässä metaforassa lepäämisen miellelyhtymä on vastakkainen. Vertaamalla lepäämistä luovuttamiseen Israelin pääministeri Netanjahu pyrkii siirtämään periksiantamattomuuden positiivisen konnotaation koskemaan Israelia – lepoa ei edes harkita sankariteon äärellä.

- (11) Emme tarvitse siihen kenenkään hyväksyntää. Me **valvomme turvallisuuttamme**, pääministeri jatkoi. (Yle 26.10.2025)

Esimerkin 11 konnotaatio rakentuu vahvasti *valvoa*-verbin varaan. Se on yleisesti käytetty sana, joka vaikuttaa ensisilmäyksellä varsin neutraalilta. Sen huomionarvoisuus paljastuu, kun tutkitaan artikkelin kontekstia: Netanjahu lupaa artikkelissa Israelin *puolustavan itseään — ja päättävän omasta kohtalostaan*. Syntyy vaikutelma, että silkan tarkkailun sijaan *valvominen*

tarkoittaa vartiointia, joka puolestaan saattaa merkitä aktiivisiakin puolustautumistekoja. Olen määritellyt sitaatin metaforaksi käsittemetaforan VALVOMINEN ON VARTIOINTIA. Erityisen tärkeää on huomata, että kyseisessä artikkelissa turvallisuus ilmaistaan ainoastaan Hamasista ja aselevosta riippuvaisena, eikä esimerkin 11 ilmaus siis yleisluontoisuudestaan huolimatta ulotu laajenemaan Gazan sodan ulkopuolelle.

Harvinaisempien metaforien kokonaiskuva rakentaa mielikuvaa, että Israelilla on käsissään sodan kokonaisuus ja toisaalta siten myös sen lopettaminen. Yhteensä neljästätoista metaforasta, joista jokaisella on aineistossa vain yksi esiintymä, yhdeksässä Israel mielletään joko suoraan sitaatissa (kuten esimerkissä 10) tai metaforan purun jälkeen (kuten esimerkissä 9) vaikuttavaksi tekijäksi. Israel siis esitetään voimakkaana, agenttiivisena ja asioita alulle panevana osapuolena. Gazan ja Palestiinan siviilejä kuvataan lähinnä kokijoina, ja Hamasia käsitellään suoraan huomattavan vähän.

5 Päätelmät

Tutkielman alussa esitin kaksi tutkimuskysymystä: millaisia metaforia Gazan sotaa kommentoivissa sitaateissa esiintyy ja millaisia mielikuvia ne luovat Gazan sodasta?

Tutkielmastani käy ilmi, että Ylen uutisartikkelien sitaateissa käytettiin lokakuussa 2025 metaforia kuvaamaan lähinnä Gazan sodan sivuilmiöitä, kuten rauhanneuvotteluja. Itse sotaa kuvataan odotettua vähemmän, mikä johtunee ainakin osittain aineiston julkaisuajankohdasta kaksi vuotta sodan alkamisen jälkeen. Lisäksi *sotaa* käytetään monissa muissa konteksteissa metaforien lähdealueena ja se ymmärretään konkreettiseksi toiminnaksi, joten kenties sen kuvaamiseen ei tarvita niin monia muita metaforia. Uskon sodan piirteiden olevan myös laajan uutisoinnin ansiosta tunnettuja Ylen kohdeyleisölle.

Merkittävimmin aineistossa käytetään metaforia rauhan kuvaamiseen: sitä kuvataan *pelastusrenkaana, määränpäänä, rakennelmana* ja *vauvana*. Metaforia yhdistää konnotaatio jostakin arvokkaasta ja halutusta. Erityisesti rauhaa kuvataan vaihtoehtona, johon kahden vuoden sodankäynnin jälkeen kannattaisi tarttua miltei ehdoista huolimatta. Wiion tehokkaan viestinnän periaatteiden perusteella väitän vallitsevan teeman luovan lukijalle vaikutelman, että sodan seuraava vaihe on rauha, tai ainakin aselepo – sodan jatkaminen olisi askel taaksepäin väylällä, jota pitkin halutaan kulkea kohti rauhaa (Wiio 1968, 79). Mielenkiintoista olisi tulevassa tutkimuksessa vertailla sitä, millaisia metaforia sitaateissa esiintyy sodan eri vaiheissa: sen alussa, keskellä ja sen loputtua. Pysyykö rauha keskiössä vai muuttuuko puhutuun aihe? Miten sodan osapuolet edustuvat joitakin vuosia tapahtumien jälkeen? Entä onko eri toimittajien artikkelien välillä eroja käsittemetaforien määrässä tai laadussa?

Merkittävää aineiston sitaateille on, että palestiinalaisilla ei ole Netanjahun kaltaista keulakuvaa puhumassa puolestaan, joten tehtävä on annettu asiantuntijoille ja suomalaisille aktivisteille. Kenties juuri sen takia Israel edustuu sitaattien metaforissa samanaikaisesti lainrikkोजना ja sinä osapuolena, joka saa rauhantarjouksen aikaan. Tunnetta ei Israelin kohdalla juuri kuvata, rationaalista tekemistä sen sijaan kyllä. Huomattavaa on myös, että valtaosa aineiston sitaateista ovat Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin lausumia, mikä puolestaan johtunee laajalti rauhanneuvottelujen ajankohdasta päällekkäin valitun aineiston ajanjakson aikana. Palestiinalaiset ja gazalaiset edustuvat Israelista poiketen pitkälti sodan uhreina, ja erityisesti terroristijärjestö Hamasista erillisenä yhteisönä. Hamas sen sijaan esitetään Israelia muistuttavasti erityisesti rauhan rikkoutumisen yhteydessä, joskin huomattavasti harvemmin. Tutkimuksellisesti mielenkiintoista olisi vertailla suomalaisten

asiantuntijoiden ja aktivistien käyttämien kielikuvien sijaan Hamasin tai itse palestiinalaisten edustajien kielikuvia Netanjahun sanomiin.

Sitaattien metaforat yhdessä luovat mielikuvaa, että Gazan sota on matkalla kohti päättymistä ja ratkaisua. Toisaalta huomionarvoista on, että positiivista toimintaa kuvaavissa sitaateissa Israel esitetään toistuvasti agenttiivisena toimijana – muodostuu käsitys, että sodan loppuminen vaatii hyväksynnän Hamasilta, mutta on loppujen lopuksi erityisesti Israelin käsissä. Kielteisissä ilmiöissä (kuten pelastusrekkujen etenemisen estämisen yhteydessä) Israelin agenttiivisuus puolestaan jää kehystyksen ulkopuolelle esimerkiksi luonnonilmiömetaforan keinoin. Sota määritellään metaforien avulla lähinnä Israelin ja Hamasin väliseksi, ja palestiinalaiset vain välillisiksi kärsijöiksi. Israelin toiminta saa sitaateissa todellisuutta positiivisemmän konnotaation.

Analyysini osoittaa sodan kulun hahmottamisen laajalti Lakoffin ja Johnsoninkin nimeämän ELÄMÄ ON MATKA -metaforan mukaan: enää ei olla alun tilanteessa, jossa keskitytään hahmottamaan sodan alkamista ja suuria linjoja, vaan siitä on tultu edemmäs. Merkittävää on kuitenkin, että sodan nykytilanne tuntuu kuvastavan enemmän Urpo Nikanteen määrittelemää ELÄMÄ ON MONIKAISTAINEN MOOTTORITIE -metaforaa kuin ELÄMÄ ON JUNARATA -metaforaa (ks. s. 9): rauhan eteen on edelleen tehtävä töitä ja aktiivisia päätöksiä (Nikanne 1992, 63).

Boeynaems ym. kirjoittavat teoksessaan sodan runsaasta käytöstä metaforien lähdealueena. Se tekee sotaa määrittelevistä metaforista erityisen tärkeitä: ne määrittävät myös monia muita aiheita myöhemmin. (Boeynaems – Burgers – Konijn – Steen 2017, 124.) Siitä syystä lienee hyvä, ettei SOTA ON PELI -metaforaa käytetä aineistossa laajemmin: vaarana on koko sodan ajatuksen normalisoituminen vielä nykyisestäänkin kohti jotakin, joka on helppo sivuuttaa.

Lähteet

Aineistolähteet

Crowley, Kirsi 20.10.2025. Hamas pönkittää taas valtaansa Gazassa – brittitutkija: ”Nämä ryhmät menestyvät kaaoksessa”. YLE. [Verkkajulkaisu] Viitattu

21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20188235>

Haukka, Inka 8.10.2025. Trump ilmoitti harkitsevansa vierailua Lähi-itään. YLE

[Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187426>

Heikkilä, Markus 6.10.2025. Israelilla on rauhanprosessissa enemmän hävittävää kuin Hamasilla, sanovat asiantuntijat A-studioissa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu

13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186976>

Heikkonen, Tanja 9.10.2025. Näin ulkoministeri Elina Valtonen kommentoi Gazan rauhansuunnitelmaa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa:

<https://yle.fi/a/74-20187526>

Joukanen, Toni 4.10.2025. Asiantuntija: Hamasin peli on pelattu. YLE [Verkkajulkaisu]

Viitattu 2.1.2026. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186646>

— 13.10.2025. Asiantuntijat toppuuttelevat Trumpin osuutta suurena rauhantekijänä vielä ennenaikaisena – ”Gaza on täynnä aseita”. YLE

[Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025 Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20188176>

Juhola, Teemu – Koski, Jukka – Ortamo, Simo 29.10.2025 Israel ja Hamas pelaavat Gazassa erittäin vaarallista peliä, sanoo brittitutkija. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 2.1.2026.

Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20191032>

Jääskeläinen, Kai 23.10.2025. USA:n Rubio luottavainen Trumpin aseleposopimuksen

suhteen – tapasi Netanjahun Israelissa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025

Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20190128>

Kangas, Laura 20.10.2025. ”Pidän hyvin mahdollisena, että koko homma leviää käsiin”, sanoo asiantuntija Gazan aselevosta. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025.

Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20189221>

Kavander, Anni 3.10.2025. Trump antoi Hamasille sunnuntai-iltaan asti aikaa hyväksyä Gazan rauhan-sopimuksen aikaa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186594>

— 8.10.2025. Ulkoministeriö vahvistaa Ylelle: Israel on ottanut jälleen kiinni suomalaisen aktivistin. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187291>

— 9.10.2025. Trump sai käteensä paperilapun, joka voi jäädä historiaan – näin siinä luki. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 2.1.2026. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187482>

Kokkonen, Yrjö – Jääskeläinen, Kai 19.10.2025. Israelin armeija sanoo jälleen jatkavansa aselepoa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20189206>

Kymäläinen, Simo – Rigatelli, Sara 7.10.2025. Gazaan pyrkineet suomalais-aktivistit palasivat Suomeen – näin he kertoivat oloista pidätettynä. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 2.1.2026. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187109>

Malmi, Ulla – Thynell, Tuulia 5.10.2025. Valttonen: Hamas on riisuttava aseista vaikka väkisin. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186719>

Mattila, Risto 9.10.2025. Saksan suurin sanomalehti: Antakaa Nobelin rauhanpalkinto Trumpille. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 2.1.2026. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187580>

— 13.10.2025. Hamas piti vankejaan karmeissa oloissa ja julkaisi siitä videoita – tältä he näyttivät vapauduttuaan. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20188169>.

— 22.10.2025. Lähi-idässä odottaa jo uusi sota, varoittavat israelilais-palestiinalaiset aktivistit. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20189387>

- Mikkonen, Erkki 13.10.2025. Hamasin panttivangeille on luotu monivaiheinen kuntoutus-ohjelma – yhtenä uhkana liiallinen syöminen. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187965>
- Naski, Meri 29.10.2025. Viranomaiset: 104 kuoli iskuissa Gazaan – Israelin mukaan aselepo on palautettu voimaan. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20191020>
- Nuutila, Sakari – Mikkonen, Erkki 9.10.2025. Gazalainen toimittaja Ylelle: on vaikea luottaa rauhanlupauksiin näin valtavan menetyksen jälkeen. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025 Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187447>
- Paukkeri, Marica 5.10.2025. Hamas vastasi Trumpin suunnitelmaan, mutta palestiinalainen ja israelilainen eivät usko sen johtavan rauhaan. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025 Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186681>
- Peltonen, Topias 11.10.2025. ”Tiedämme, mitä ympärillämme tapahtuu” – valmentaja kertoo, miten Israel valmistautuu kohuotteluun turvallisuus-kuplassa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187734>
- Ronsi, Vilma 7.10.2025. Israelilainen sotilas Eyyal Fidel kieltäytyy taistelemasta Gazassa – ”Netanjahu pitkittää sotaa poliittisista syistä”. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186236>
- 9.10.2025. Analyysi: moni asia on vielä epäselvää Israelin ja Hamasin sopimuksessa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187437>
- STT 5.10.2025 Yksi Gazan avustus-laivueen suomalaisista on syömälakossa pidätys-keskuksessa Israelissa, kertoo aktivistiliike. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186762>
- STT–AFP 26.10.2025. Netanjahu: Israel päättää yksin, mitä joukkoja se hyväksyy Gazan kaistalle aselepoa valvomaan. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20190458>

Tolkki, Kristiina 12.10.2025. ”Koko terveydenhuolto on Gazassa romutettu”, sanoo SPR:n Saarikoski – avun määrän toivotaan kasvavan ensi viikolla. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 2.1.2026. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187947>

Vaarakallio, Sampo 1.10.2025. ”Ei meitä pelota”, sanoo Gazan avustuslaivueessa kohti israelilaisvankilaa matkaava Iida-Liina Häkkinen. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20185982>

Welling, Ari 6.10.2025. Pääministeri Orpo: Lähi-idän rauha on mahdollinen. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 21.11.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20186951>

Muut lähteet

Boeynaems, Amber – Burgers, Christian – Konijn, Elly A. – Steen, Gerard J. 2017. The effects of metaphorical framing on political persuasion: a systematic literature review. [Verkkajulkaisu.] *Metaphor and Symbol* 32:2, s. 118–134. DOI: <https://doi.org/10.1080/10926488.2017.1297623>.

Hellsten, Iina 1994. Suomen tie europerheen jäseneksi: Metaforien näkökulma journalismin tutkimukseen. *Media & Viestintä* 17:4, s. 74–86. DOI: <https://doi.org/10.23983/mv.63579>.

Heikkonen, Tanja 9.10.2025. Näin ulkoministeri Elina Valtonen kommentoi Gazan rauhansuunnitelmaa. YLE [Verkkajulkaisu] Viitattu 13.12.2025. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20187526>

Hoffman, Aaron M. 2025. Continuity, Change, and the Professional-Media Thesis. *The Terrorism News Beat*. s. 26–57. University of Michigan Press, Michigan.

Itkonen, Erkki 1966. Kieli ja sen tutkimus. WSOY, Helsinki.

Kauppinen, Anneli 1992. Kaksivuotias analogioiden maailmassa. *Metafora: ikkuna kieleen, mieleen ja kulttuuriin*. s. 187–216. Toim. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

- Kivikuru, Ullamaija – Rantanen, Terhi. Uutisvälitys. *Joukkoviestintä Suomessa*. 3. uudistettu laitos. s. 76–91. Toim. Nordenstreng, Kaarle ja Wiio, Osmo A. Weilin + Göös, Espoo.
- Koski, Mauno 1992. Erilaisia metaforia. *Metafora: ikkuna kieleen, mieleen ja kulttuuriin*. s. 13–32. Toim. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Kunelius, Risto – Noppari, Elina – Reunanen, Esa 2009. *Media vallan verkossa*. Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos. Julkaisuja, sarja A 112 / 2009. Tampereen yliopistopaino Oy, Tampere.
- Kuusisto, Riikka 1998. Framing the wars in the Gulf and in Bosnia: the rhetorical definitions of the Western power leaders in action. *Journal of Peace Research*. 35(5). s. 603–620. Saatavissa: <https://www.jstor.org/stable/425701> (Viitattu 11.2.2026).
- Kövecses, Zoltán 2005. A broad view of cognitive linguistics. *Acta Linguistica Hungarica*. 52(2–3) s. 135–172. Saatavissa: <http://www.jstor.org/stable/26190065> (Viitattu 2.3.2026).
- Lakoff, George – Johnson, Mark 2003 [1980]. *Metaphors we live by*. University of Chicago Press, Chicago.
- Lakoff, George 1991. Metaphor and war: the metaphor system used to justify war in the Gulf. *Peace Research* 23 (2/3) s. 25–32. Saatavissa: <https://www.jstor.org/stable/23609916> (Viitattu 11.2.2026).
- Langacker, Ronald W. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar I: Theoretical prerequisites*. Stanford University Press, Stanford.
- Lehtonen, Saana 2020. ”Oulu on ikään kuin pienoiskoossa Suomi”. Oulun seksuaalirikosten käsittely kahdessa Ylen keskusteluohjelmassa. [Verkojulkaisu] Pro gradu - tutkielma. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos, Turun Yliopisto. URN: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020052538957>
- Lipka, Leonhard 1988. A rose is a rose is a rose: On simple and dual categorization in natural languages. *Understanding the lexicon: Meaning, sense and world knowledge in lexical semantics*. s. 355–366. Toim. Hüllen, Werner – Schulze, Rainer. Niemeyer, Tübingen.

- Lyons, John 1977. *Semantics 1–2*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Nassar, Yara 2024. Israel’s War on Gaza: Views from Egypt, Jordan and Lebanon. *Al-Muntaqa: New Perspectives on Arab Studies* 7:2, s. 111–123. Arab Center for Research & Policy Studies, Arabiemiraatit.
- Nikanne, Urpo 1992. Metaforien mukana. *Metafora: ikkuna kieleen, mieleen ja kulttuuriin*. s. 60–78. Toim. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Roese, Vivian 2018. You won’t believe how co-dependent they are: or: Media hype and the interaction of news media, social media, and the user. *From media hype to twitter storm*. s. 313–332. Toim. Vasterman, Peter. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctt21215m0.19>.
- Ruotsalainen, Satu 2023. Kukista, mehiläisistä ja mediasta. Tapaus Pelasta pörriäinen ja kuinka Yleisradio rakensi kuvaa pölyttäjäkadosta. [Verkojulkaisu] Pro gradu - tutkielma. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos, Turun Yliopisto. URN: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025051646074>.
- Salokangas, Raimo 1994. Suomen yleisradiotoiminnan historia. *Joukkoviestintä Suomessa*. 3. uudistettu laitos. s. 93–100. Toim. Nordenstreng, Kaarle ja Wiio, Osmo A. Weilin + Göös, Espoo.
- Sanz, Aune – Müller, Jenni 2025. Uutisarvostukset 2025. Yle ja Norstat. [Verkojulkaisu] Media, Asiakasymmärrys, Yle. Saatavilla osoitteessa: https://drive.google.com/file/d/1qBEUx_IWd1aVHL282ibopr8osoOqxNnS/view (Viitattu 10.11.2025).
- Weinthal, Erika – Sowers, Jeannie 2019. Targeting infrastructure and livelihoods in the West Bank and Gaza. *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)* 95:2, s. 319–340. Oxford University Press on behalf of the Royal Institute of International Affairs, Oxford
- Wiio, Osmo A. 1968. *Ymmärretäänkö sanomasi? Viestintä – tiedonvälitys*. Viides, uusittu painos. Weilin + Göös, Helsinki.

Liitteet

Liite 1. Aineisto: Gazan sotaa koskevien artikkelien metaforia sisältävät sitaatit ajalta 10/2025

– Israel ei halua lähteä Gazasta. Hamas ei halua riisua aseitaan. Ne molemmat vain toivovat, että toinen puoli rikkoo sopimuksen ensin, sanoo Robert Pinfold.

– Palestiinalaishallinnosta on kuulunut ääniä, joiden mukaan joitain Hamasin edustajia voitaisiin ottaa uuteen hallintoon, jos Hamas riisuu aseensa. Israel, Yhdysvallat ja myös Britannia ja Eurooppa tuskin tätä hyväksyisivät, hän miettii.

– Nyt ollaan tuntemattoman partaalla, arvioi turvallisuuteen ja puolustukseen erikoistuneen RUSI-ajatushautomon Lähi-idän turvallisuuden vanhempi tutkija **Burcu Ozelik**.

Crowley, Kirsi 20.10.2025. Hamas pönkittää taas valtaansa Gazassa – brittitutkija: ”Nämä ryhmät menestyvät kaaoksessa” [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20188235> Viitattu 21.11.2025

– Katsotaan, mutta neuvottelut etenevät erittäin hyvin, sanoi Trump.

Haukka, Inka 8.10.2025. Trump ilmoitti harkitsevansa vierailua Lähi-itään [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187426>. Viitattu 21.11.2025

– Israelin hallituksessa on puolueita, jotka eivät halua rauhaa. Myös pääministeri **Benjamin Netanjahu** on sanonut, että ei halua sitä, mitä sopimusprosessin päässä on eli itsenäinen Palestiinan valtio. Näin ollen tulee motivaatio kaataa sopimus jossain vaiheessa, Stewart arvioi.

– Siellä on tulossa vaalit ensi vuonna joka tapauksessa. Israelilla on paljon menetettävää, jos Yhdysvallat pitää kiinni siitä, että sopimuksen on synnyttävä.

Heikkilä, Markus 6.10.2025. Israelilla on rauhan-proses-sissa enemmän hävittävää kuin Hamasilla, sanovat asiantuntijat A-studiossa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186976>. Viitattu 13.12.2025

- Pakkohan tässä on olla luottavainen, tilanne on ollut synkkä ja synkistävä, Valtonen sanoo.

Heikkonen, Tanja 9.10.2025. Näin ulkoministeri Elina Valtonen kommentoi Gazan rauhansuunnitelmaa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187526>. Viitattu 13.12.2025

- Hamasin pelikortit on nyt käytetty ja peli pelattu.
- Eritoten sen takia, että Persianlahden maat ja Turkki ovat todenneet, että Hamasilla ei ole sijaa Gazan hallinnossa, eli Hamasilta on lähtenyt tuki pois, Ruohomäki kertoo.
- Tällä hetkellä eletään hyvin herkässä siirtymävaiheessa ja lopputulema ei ole vielä nähtävissä. Tällaisissa tilanteissa tapaa olla sekä sisäisiä että ulkoisia toimijoita, jotka saattavat vetää maton alta, Ruohomäki kertoo.

Joukanen, Toni 4.10.2025. Asiantuntija: Hamasin peli on pelattu [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186646>. Viitattu 2.1.2026

- Tällä hetkellä kyse on vain tulitaukosopimuksesta ja vankien vaihdosta. Muun osalta kaikki on auki, sanoo Helsingin yliopiston Lähi-idän tutkimuksen professori **Hannu Juusola** Ylen A-studiossa.
- Gaza on täynnä aseita, Juusola toteaa

Joukanen, Toni 13.10.2025. Asiantuntijat toppuuttelevat Trumpin osuutta suurena rauhantekijänä vielä ennenaikaisena – ”Gaza on täynnä aseita” [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20188176>. Viitattu 13.12.2025

– Aselepo on hyvin heikko. Todennäköisesti se kuitenkin jatkuu, vaikka gazalaisille se saattaa näyttää aselevolta vain nimellisesti.

– Ne pelaavat erittäin vaarallista ”kuka väistää ensin” -peliä. Siinä ne yrittävät saada toisen osapuolen näyttämään siltä, että se on rikkonut aselepoa, mikä taas antaa toiselle luvan rikkoa sitä. Juuri näin tapahtui eilen.

– Sekä Israel että Hamas etsivät sitä, että toinen tekisi jotain niin ilmiselvästi aselevon vastaista, että se voitaisiin mitätöidä ja väittää, että toinen osapuoli rikkoi sen ensin.

Juhola, Teemu – Koski, Jukka – Ortamo, Simo 29.10.2025 Israel ja Hamas pelaavat Gazassa erittäin vaarallista peliä, sanoo brittitutkija [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20191032>. Viitattu 2.1.2026

– Suhtaudumme luottavaisesti ja positiivisesti aikaan saatuun edistykseen. Olemme myös selvillä haasteista, Rubio sanoi.

Jääskeläinen, Kai 23.10.2025. USA:n Rubio luottavainen Trumpin aseleposopimuksen suhteen – tapasi Netanjahun Israelissa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20190128>. Viitattu 21.11.2025

– Pidän hyvin mahdollisena, että koko homma leviää käsiin tulevina kuukausina

Kangas, Laura 20.10.2025. ”Pidän hyvin mahdollisena, että koko homma leviää käsiin”, sanoo asiantuntija Gazan aselevosta [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20189221> Viitattu 21.11.2025

– Jos tähän viimeiseen mahdollisuuteen ei tartuta, Hamasille koittaa ennenäkemätön helveti, Trump kirjoittaa.

Kavander, Anni 3.10.2025. Trump antoi Hamasille sunnuntai-iltaan asti aikaa hyväksyä Gazan rauhan-sopimuksen aikaa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186594>. Viitattu 13.12.2025

– Sain juuri ulkoministeriltä viestin, että olemme hyvin lähellä sopimusta Lähi-idässä, ja he tarvitsevat minua melko pian, Trump sanoi lapun luettuaan.

Kavander, Anni 9.10.2025. Trump sai käteensä paperilapun, joka voi jäädä historiaan – näin siinä luki [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187482>. Viitattu 2.1.2026

– Israel on ilmoittanut meille, että kiinniotettujen rekisteröinnissä menee jonkin verran aikaa. Konsulivierailu pyritään järjestämään mahdollisimman pian, Tanner kommentoi asiaa.

Kavander, Anni 8.10.2025. Ulkoministeriö vahvistaa Ylelle: Israel on ottanut jälleen kiinni suomalaisen aktivistin [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187291>. Viitattu 13.12.2025

– Poliittisen johdon ohjeiden mukaisesti, Hamasin useiden huomattavien iskujen jälkeen, Israelin puolustusvoimat on alkanut jälleen vahvistaa aselepoa, se sanoo lausunnossaan.

Kokkonen, Yrjö – Jääskeläinen, Kai 19.10.2025. Israelin armeija sanoo jälleen jatkavansa aselepoa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20189206> Viitattu 21.11.2025

– Koko maailma on herännyt, että meidän pitää toimia, Renaz Ebrahimi sanoo.

– Kyllä siinä oli pitkät tunnit, kun mielti, että saako ollenkaan lääkitystä, Pirhonen kertoo.

Kymäläinen, Simo – Rigatelli, Sara 7.10.2025. Gazaan pyrkineet suomalais-aktivistit palasivat Suomeen – näin he kertoivat oloista pidätettynä [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187109>. Viitattu 2.1.2026

– Tuemme kahden valtion mallia. Se tarkoittaa jo itsessään sitä, että Palestiinan valtio tullaan tunnustamaan. Mutta se edellyttää sitä, että palestiinalaishallinnon ruorissa on

siviilihallinto, joka sitoutuu väkivallattomuuteen ja turvallisuuteen Israelia, naapurimaita ja omaa kansaa kohtaan, sanoo Valtonen ja korostaa edellämainitun tärkeyttä.

– Nyt toiveissa on se, että tulitauko saataisiin saman tien. Panttivankien vapautusta on odotettu kohta jo kaksi vuotta. Jos nämä yhteen syssyyn nyt toteutuisivat neuvotteluiden myötä, niin sitten toivottavasti saataisiin viimein myös riittävästi humanitaarista apua Gazaan ja tilanne rauhoitettua, Valtonen sanoo Ylen haastattelussa.

– Siinä on hyvää se, että se on saanut osapuolet laajasti sitoutumaan. Toivottavasti tästä olisi nyt mahdollista lähteä rakentamaan pysyvämpää rauhaa, sanoo Valtonen.

– Se on kiinni myös siitä, että saadaan aikaiseksi hallintorakenne, johon sitoutuvat erityisesti lähellä olevat arabimaat. Näin taataan paitsi Israelin turvallisuus myös Palestiinan turvallisuus. Se, että väliaikaishallinnossa esimerkiksi presidentti Trump pitäisi huolen siitä, että edistyminen kohti rauhanomaista demokratiaa tosiasiasa toteutuu, niin sehän on vain tervetullut asia.

Malminen, Ulla – Thynell, Tuulia 5.10.2025. Valtonen: Hamas on riisuttava aseista vaikka väkisin [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186719>. Viitattu 13.12.2025

– Netanjahulla on – nyt lainaan häntä – messiaaninen tehtävä. Hän on kuin uskonnollinen johtaja, joka haluaa Suur-Israelin. Palestiinalaiset eivät kuulu tähän suunnitelmaan lainkaan. Tällaista ei pitäisi ääneen sanoa, ei ainakaan julkisesti, moittii haastattelemamme palestiinalainen.

– He eivät ole vain kääntäneet selkäänsä palestiinalaisille, vaan he ovat olleet Gazan sodan työkaluna. Saksa on antanut lähes 30 prosenttia aseista, joita on käytetty palestiinalaisia vastaan. Myös Italialla on merkittävä osuus. Näemme heidät sotarikoskumppaneina, palestiinalainen haastateltava tuomitsee.

Kestääkö aselepo?

– Se rikkoutui jo ensimmäisenä päivänä.

– Voin sanoa, että ongelma vain paisuu tästä – ei pelkää isäreliläisten ja palestiinaläisten osalta – vaan koko Lähi-idän osalta, hän sanoo pahaenteisesti.

Mattila, Risto 22.10.2025. Lähi-idässä odottaa jo uusi sota, varoittavat isäreliläis-palestiinaläiset aktivistit [Verkköjulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20189387>. Viitattu 21.11.2025

– Päivä päivältä kehoni heikkenee ja tulen laihemmaksi. Minusta tuntuu, että olen matkalla kohti kuolemaa, hän kertoo videolla.

Mattila, Risto 13.10.2025. Hamas piti vankejaan karmeissa oloissa ja julkaisi siitä videoita – täältä he näyttivät vapauduttuaan [Verkköjulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20188169>: Viitattu 13.12.2025

– Jos Lähi-idän sota todella loppuu nyt, terroristit syrjäytetään ja panttivangit vapautetaan lähipäivinä, se on yksinomaan Trumpin ansiota.

Mattila, Risto 9.10.2025. Saksan suurin sanomalehti: Antakaa Nobelin rauhanpalkinto Trumpille [Verkköjulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187580>. Viitattu 2.1.2026

– Käsky tuli yön aikana. Viesti on selvä: terroristien perheiden juhliminen on punainen viiva, jota emme salli, korkea-arvoinen turvallisuuslähde kertoi verkköjulkaisu Ynetille.

Mikkonen, Erkkä 13.10.2025. Hamasin panttivangeille on luotu monivaiheinen kuntoutus-ohjelma – yhtenä uhkana liiallinen syöminen [Verkköjulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187965>. Viitattu 21.11.2025

– Ymmärtääkseni he tappoivat isäreliläisen sotilaan, Trump sanoi toimittajille, viitaten Hamasiin.

– Joten israelilaiset iskivät takaisin, ja heidän pitääkin iskeä takaisin. Kun näin tapahtuu, heidän tulee vastata, hän lisäsi.

Naski, Meri 29.10.2025. Viranomaiset: 104 kuoli iskuissa Gazaan – Israelin mukaan aselepo on palautettu voimaan [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20191020>. Viitattu 21.11.2025

– Ihmiset täällä haluavat kokea edes muutaman päivän ilman pommituksia ja ilmaiskujen ääniä. He ovat valmiita takertumaan mihin tahansa lupaukseen rauhasta, al-Tibi sanoo.

– Siksi ihmiset ovat hyvin peloissaan, mutta myös täynnä toivoa ja helpotusta, toimittaja Abu Salem tiivistää.

Nuutila, Sakari – Mikkonen, Erkki 9.10.2025. Gazalainen toimittaja Ylelle: on vaikea luottaa rauhanlupauksiin näin valtavan menetyksen jälkeen [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187447>. Viitattu 2.1.2026

– Se mitä rauha-sanankäytön taakse piilotetaan, ei ole rauhaa ollenkaan. Kyse on siitä, miten palestiinalaisilta ryöstetään oikeus puolustaa itseään ja päättää itse. Gazasta kotoisin olevana palestiinalaisena, jonka perhettä ja ystäviä on edelleen jumissa Gazassa, haluan vain kansanmurhan päättyvän, hinnalla millä hyvänsä

– Jos päästäisiinkin rauhansopimukseen ja saataisiin nimet paperiin, niin se ei paljon merkitse, koska on mahdollisuus palata takaisin sotaan. Aikaisemminkin on tehty erilaisia suunnitelmia ja sopimuksia, eikä se ole koskaan estänyt sotimisen jatkamista.

– Aina kun puhutaan rauhansopimuksista alueelle, jotain uutta tapahtuu. Israel rikkoo kansainvälistä oikeutta uudelleen ja uudelleen. Kukaan ei aseta sanktioita, eikä kukaan saata Israelia vastuuseen sen tekemistä sotarikoksista.

Paukkeri, Marica 5.10.2025. Hamas vastasi Trumpin suunnitelmaan, mutta palestiinalainen ja israelilainen eivät usko sen johtavan rauhaan [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186681>. Viitattu 13.12.2025

– En kulje ympäriinsä veitsi hampaissani etsien ihmisiä, jotka puhuvat hyvää tai pahaa Israelista. (Israelin futismaajoukkueen päävalmentaja)

– Toivomme, että ihmiset säilyttävät järkensä ja ymmärtävät, että olemme kansa, joka etsii rauhaa.

Peltonen, Topias 11.10.2025. ”Tiedämme, mitä ympärillämme tapahtuu” – valmentaja kertoo, miten Israel valmistautuu kohuotteluun turvallisuus-kuplassa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187734>. Viitattu 13.12.2025

– Olen alusta alkaen tehnyt selväksi: emme lepää ennen kuin kaikki panttivankimme palaavat kotiin ja kaikki tavoitteemme on saavutettu, Netanjahu sanoo.

Romsi, Vilma 9.10.2025. Analyysi: moni asia on vielä epäselvää Israelin ja Hamasin sopimuksessa [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187437>. Viitattu 21.11.2025

– Oli alusta asti selvää, ettei Israel aio edetä aselevossa sopimuksen toiseen vaiheeseen. Panttivankien vapauttamisen sijaan he halusivat pitkittää sotaa. Ihmishengillä ei ole hallitukselle mitään merkitystä, Fidel kertoo.

– Suurin osa Gazassa haavoittuneista tai kuolleista on syyttömiä. Totta kai se rikkoo lakia.

Romsi, Vilma 7.10.2025. Israelilainen sotilas Eyyal Fidel kieltäytyy taistelemasta Gazassa – ”Netanjahu pitkittää sotaa poliittisista syistä” [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186236>. Viitattu 21.11.2025

– Suomalaisia, jotka ovat menettäneet vapautensa eri tavoilla, on maailmalla satoja joka vuosi. Tässä ei ole meidän kannaltamme mitään kovin ihmeellistä, Tanner sanoi HS:lle.

STT 5.10.2025 Yksi Gazan avustus-laivueen suomalaisista on syömä-lakossa pidätys-keskuksessa Israelissa, kertoo aktivistiliike [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186762>. Viitattu 21.11.2025

– Emme tarvitse siihen kenenkään hyväksyntää. Me valvomme turvallisuuttamme, pääministeri jatkoi.

STT–AFP 26.10.2025. Netanjahu: Israel päättää yksin, mitä joukkoja se hyväksyy Gazan kaistalle aselepoa valvomaan [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20190458>. Viitattu 2.1.2026

– Tähän mennessä avun perillemeno on ollut satunnaista. Rajalle on juuttunut satoja rekkoja, joista on päästetty yli vain muutamia kymmeniä – tai sitten ei yhtään, Saarikoski sanoo.

Tolkki, Kristiina 12.10.2025. ”Koko terveydenhuolto on Gazassa romutettu”, sanoo SPR:n Saarikoski – avun määrän toivotaan kasvavan ensi viikolla [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20187947> Viitattu 2.1.2026

– Eli vaikuttaa siltä, että tänään yöllä Israel meidät pysäyttää eli siis aikoo jälleen kerran rikkoa kansainvälistä lakia pysäyttämällä humanitaarisen saattueen, Pirhonen sanoi viestissään. Hänen mukaansa laivue saavuttaisi muussa tapauksessa Gazan aamupäivällä huomenna torstaina.

Vaarakallio, Sampo 1.10.2025. ”Ei meitä pelota”, sanoo Gazan avustuslaivueessa kohti israelilaisvankilaa matkaava Iida-Liina Häkkinen [Verkkajulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20185982> Viitattu 13.12.2025

- Mielestäni tämä on ensimmäinen vakava yritys tämän kriisin aikana. Yhdysvaltain presidentin voimakas ote tuntuu olevan ratkaiseva askel. Lisäksi se, että sekä Hamas että Israel ovat mukana, kertoo mahdollisuuksien olevan olemassa.

- Paine löytää ratkaisuja on luotu nyt niin suureksi, että toivottavasti asia etenee. Suomi tekee kansainvälisessä yhteisössä kaikkensa omalta osaltaan ratkaisujen löytämiseksi. Tämä on ennen kaikkea Israelin ja Hamasin käsissä.

- Viime viikolla olimme koolla ja totesimme, että laitamme eurooppalaisittain vauhtia tähän rauhanprosessiin ja teemme kaikkemme, jotta todellisia ratkaisuja saataisiin aikaan.

- On erittäin tärkeää sen koko alueen kannalta, että myös arabimaat ovat selkeästi aktiivisesti mukana etsimässä ratkaisuja

Welling, Ari 6.10.2025. Pääministeri Orpo: Lähi-idän rauha on mahdollinen [Verkojulkaisu] Yle.fi. Saatavilla osoitteessa: <https://yle.fi/a/74-20186951>. Viitattu 21.11.2025